

Broszura

Tytuł: Diecezja Włocławska

Tekst: ks. Zbigniew Gmurczyk

Format: 145 x 205 mm

Ilość stron 36 + okładka

Oprawa: miękka, 2 zszywki, kolor

Herb Diecezji Włocławskiej składa się z tarczy z godłem oraz insygniów.
Tarcza gotycka średniowieczna dwudzielna w słup, w polu prawym błękitnym lilia andegaweńska biała; w polu lewym czerwonym lilia naturalna barwy białej.
Kolor błękitny wraz z umieszczoną na nim lilią symbolizują Maryję, patronkę włocławskiej bazyliki katedralnej i Kapituły Katedralnej.
Kolor czerwony symbolizuje męczeństwo poniesione przez duchowieństwo diecezji podczas II wojny światowej, umieszczona na nim lilia to symbol św. Józefa – patrona diecezji.
Tarczę herbową zdobią złota mitra z opadającymi wstęgami (vittae) oraz skrzyżowane: krzyż procesyjny i pastoral, będący wyobrażeniem najstarszego zachowanego włocławskiego pastoralu.
Dodatkowy element stanowi wstęga z napisem „Diecezja Włocławska”.

Broszurę otwiera opis herbu diecezji zatwierdzonego dekretem bp. Krzysztofa Wętkowskiego z dnia 15 października 2022 roku.

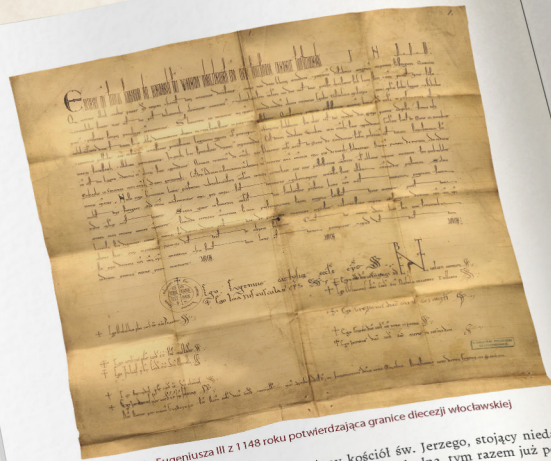
Na górze strony tytułowej znajduje się logo Nawiedzenia Matki Bożej w znaku kopii Ikony Jasnogórskiej i Jubileuszu 900-lecia istnienia Diecezji Włocławskiej, dwóch ważnych wydarzeń przeżywanych w najbliższych miesiącach w diecezji.

Następnie zamieszczono wykaz ważnych dat dla historii diecezji tzw. kamieni milowych, począwszy od 1123 r., czyli pierwszej historycznie pewnej wzmianki o biskupstwie we Włocławku, a skończywszy na ostatnich zmianach granic diecezji włocławskiej w 2004 roku.

Po wstępie Biskupa Włocławskiego zamieszczona została Modlitwa Jubileuszowa na 900-lecie istnienia Diecezji Włocławskiej.

Opisana w skrócie bogata historia diecezji wrocławskiej ukazuje najpierw w zarysie hipotezy naukowe na temat czasu powstania diecezji, zmiany administracyjne i związane z nimi zmiany nazwy: od kujawsko-pomorskiej, przez kujawsko-kaliską po diecezję wrocławską.

Budowa katedry wrocławskiej, powstanie seminarium duchownego, rozwijające się wrocławskie środowisko naukowe na przełomie XIX i XX wieku, tradycja synodalna, rozwój zakonów i zgromadzeń żeńskich i męskich na terenie diecezji, okres zaborów, tragedia II wojny światowej, trudne lata powojenne to między innymi zagadnienia, które przybliży artykuł ks. Zbigniewa Gmurczyka.

Bulla papieża Eugeniusza III z 1148 roku potwierdzająca granice diecezji wrocławskiej

stał się najprawdopodobniej drewniany kościół św. Jerzego, stojący niedaleko wrocławskiego zamku. Drugą świątynię katedralną, tym razem już pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, zawdzięczamy urzędującemu w I połowie XIII w. bp. Michałowi Godziembie, który wznosił ją z kamiennych bloków i zwieńczył drewnianym stropem. Służyła ona diecezji do czasów spalenia jej przez Krzyżaków w 1329 r. Wtedy to bp Maciej Golański, pełniący tymczasowo rolę katedry, rozpoczął budowę kościoła św. Witalisa, której budowę zakończył w 1340 r. wznoszono kolejną, już ostateczną, którą budował zakonczony bp Zbysław z Golańczy. Jej konsekrację dokonał sufragan bp Jan 13.05.1411 r., jako wotum po zwycięstwie pod Grunwaldem.

Wrocławscy biskupi pełnili ważne funkcje w państwie (często wywodzili się z kancelarii królewskiej), czym przyczynili się do zjednoczenia ziem

Mszał bp. Hieronima Rozdrażewskiego z 1590 roku

połączonych po rozbitciu dzielnicowym, czy też do dyplomatycznych pertraktacji z Krzyżakami, z którymi diecezja graniczyła od czasów sprowadzenia ich do Polski przez Konrada Mazowieckiego. Dzięki gospodarności swych władców diecezja miała trzecią pozycję wśród biskupstw w Polsce, dlatego biskupi wrocławscy mogli awansować już tylko na stolicę prymasowską w Gnieźnie (18 razy) lub na biskupstwo w Krakowie (7 razy). W skład uposażenia pasterzy we Wrocławiu wchodziło aż 7 miast i około 120 wsi, rozszaniach po całej Polsce (gospodarki klucz subkowski na Pomorzu, liczne klucze na Kujawach, klucz wólborski w sieradzkim czy też klucz piórkowski w Małopolsce). Najstarszy wykaz wszystkich parafii diecezji pochodzi z 1325 r., kiedy to odnotowano ofiary złożone na tzw. świętopietrze. W tym samym czasie utworzona została sieć dekanalna, co pozwalało biskupom sprawnie zarządzać diecezją. W XVI w. biskupi wrocławscy pozyskali dla siebie tytuł zastępcy prymasa. Po osiedleniu się na stałe we Wrocławiu w 1148 r. bp Werner powołał do istnienia kapitułę katedralną, która miała mu pomagać w zarządzaniu rozległą diecezją. Początkowo jej członkowie wywodzili się spośród prałatów i kanoników kapituły kruszwickiej, jednak z czasem usamodzielnili się i była najważniejszym organem doradczym biskupa w diecezji. Najstarszy wykaz członków kapituły wrocławskiej pochodzi z 1215 r. Wszyscy jej członkowie musieli mieć

ŚWIĘCI

Świętych Pięciu Braci Męczenników

W latach 1001–1002 benedyktyni Barnaba, Benedykt i Jan przybyli do Polski w celu prowadzenia misji. Osiedlili się w Międzyzyczcu nad Obrą. Gdy pierwszy z nich wyjechał, by załatwić w Rzymie formalności związane z ich działalnością, w nocy z 11 na 12 listopada 1003 r. zakonnicy zostali napadnięci i zamordowani, wraz z pomagającymi im Polakami: Izaakiem, Mateuszem i Krystyńcem. Do XX w. uważano, iż miejscem ich pobytu i męczeńskiej śmierci był Kazimierz Biskupi, do kąd na początku XV w. sprowadzono z Pragi relikwie męczenników.

Błogosławiony Bogumił

Trudno ustalić pewne fakty dotyczące jego życia. Prawdopodobnie urodził się około roku 1135 w Kozminie. Przez kilka lat sprawował rządy w archidiecezji gnieźnieńskiej, gdzie wsławił się jako dobry pasterz, lecz zrezygnował z urzędu, wybierając życie pustelnika. Osiedził się nad Wartą w okolicach Dołżyca. Zmarł pod koniec XII w. Jego kult został zatwierdzony przez Stolicę Apostolską w 1925 r. dzięki staraniom diecezji wrocławskiej. Odbiera część patronem miasta Koła.

Święta Faustyna Kowalska

Urodziła się 25.08.1905 r. w wsi Głogowice w parafii Świnice Warckie. Dwa dni później została ochrzczona w kościele parafialnym, gdzie po 9 latach przyjęła też Pierwszą Komunię Świętą. Z powodu choroby musiała przerwać naukę w miejscowej szkole i podjąć pracę zarobkową. Ostatecznie opuściła dom rodzinny w 1922 r. Wstąpiła do Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia. Została obdarzona licznymi darami mistycznymi, które opisała w „Dzienniczku”. Przyczyniła się do rozwoju kultu Bożego Miłosierdzia. Zmarła 05.10.1938 r. Kanonizowana przez Jana Pawła II w 2000 r.

Przedstawione zostały także sylwetki świętych i błogosławionych związanych z diecezją wrocławską: św. Józef, Pierwsi Bracia Polscy Męczennicy, bł. bp Bogumił, św. o. Maksymilian Kolbe, św. s. Faustyna Kowalska, bł. bp Michał Kozal, Błogosławieni Męczennicy II wojny światowej pochodzący z diecezji wrocławskiej, bł. ks. Jerzy Popiełuszko i bł. kard. Stefan Wyszyński.

Zaznaczona została także obecność św. Jana Pawła II w diecezji wrocławskiej podczas pielgrzymek do Ojczyzny, w 1991 i 1999 roku.

Sanktuarium Matki Bożej Łaskawej Księżnej Kujaw w Błennej

Od najdawniejszych czasów przynależny do diecezji wrocławskiej. Według legendy wędrujący przez tereny łudnie często się gubili wśród lasów i bagien, a jedynym ich ratunkiem była niebiańska jasność, rozciągająca się na okoliczne wzgórza, gdzie od wieków wznieszone kolejne świątynie. Najstarsze informacje o kościele w Błennej pochodzą z 1489 r. Cudowny obraz prawdopodobnie przyniesiły na to miejsce pielgrzymi z Częstochowy w XVI w. Papież Pius VI w 1786 r. nadał świątyni szereg przywilejów odpustowych, natomiast w 2014 r. bp Wiesław Mering podniósł ją do rangi sanktuarium. Cudowny obraz ukoronowano w 2015 r.

Sanktuarium Matki Bożej Zwycięskiej w Brdowie

Pierwsza wzmianka o kościele w Brdowie pochodzi z 1339 r. W 1439 r. Władysław Warneńczyk przekazał tutejszemu klasztorowi paulinów obraz Matki Bożej Zwycięskiej. Obraz ten, według tradycji, towarzyszył Władysławowi Jagielle podczas bitwy pod Grunwaldem. Miejsce to od wieków nawiedzane było przez licznych pielgrzymów. Dnia 19.06.1983 r. łaskami słynący obraz został ukoronowany przez św. Jana Pawła II. Sanktuarium ustanowione 02.02.2018 r. przez bp. Wiesława Meringa.

Sanktuarium Matki Bożej Księżnej Sieradzkiej w Charłupi Małej

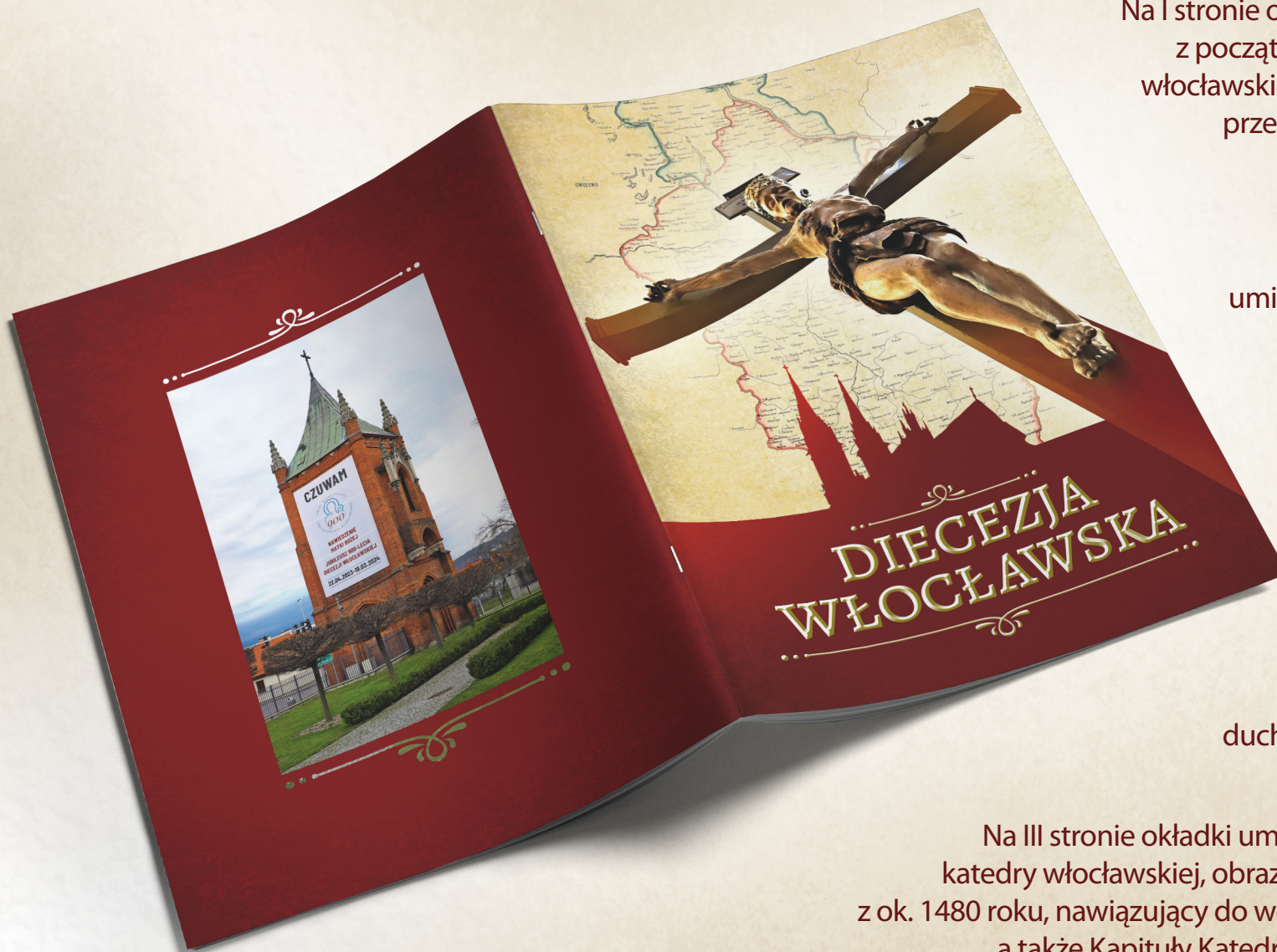
Parafia erygowana w XIV w.; w 1331 r. w Brdowie pochodzi z 1339 r. W 1439 r. Władysław Warneńczyk przekazał tutejszemu klasztorowi paulinów obraz Matki Bożej Zwycięskiej. Obraz ten, według tradycji, towarzyszył Władysławowi Jagielle podczas bitwy pod Grunwaldem. Miejsce to od wieków nawiedzane było przez licznych pielgrzymów. Dnia 19.06.1983 r. łaskami słynący obraz został ukoronowany przez św. Jana Pawła II. Sanktuarium ustanowione 02.02.2018 r. przez bp. Wiesława Meringa.

Sanktuarium bł. Bogumiła w Dobrowie

Dobrowie w XII w. należał do cystersów, lecz od 1290 r. stał się własnością arcybiskupów gnieźnieńskich. Tutaj w XII wieku w pustelni nad brzegiem Warty osiadł bł. Bogumił po ustąpieniu ze stolicy arcybiskupiej w Gnieźnie. Jego relikwie w 1668 r. zostały przeniesione do Uniejowa. Od 1818 r. Dobrowie przynależny do diecezji wrocławskiej. Sanktuarium zostało ustanowione przez bp. Wiesława Meringa dekretem z dnia 28.12.2006 r.

Kolejnym elementem broszury jest prezentacja sanktuariów diecezji wrocławskiej. Zostały przedstawione w porządku alfabetycznym, łącznie z ustanowionym 20 marca bieżącego roku Sanktuarium św. Józefa, Patrona Diecezji Wrocławskiej w Sieradzu. Dodatkowo przypomniano o tym, że w granicach diecezji wrocławskiej swego czasu znajdowały się sanktuaria: Matki Bożej na Jasnej Górze oraz św. Józefa w Kaliszu.

Na I stronie okładki widnieje Krzyż Tumski pochodzący z początków XVII wieku znajdujący się w katedrze włocławskiej na tle mapy z 1890 roku przygotowanej przez ks. Stanisława Chodyńskiego, ukazującej diamentralną zmianę terytorium diecezji w 1818 roku.

Zarys włocławskiej bazyliki katedralnej umieszczony nad tytułem broszury nawiązuje z jednej strony do wielowiekowej historii diecezji i samej świątyni katedralnej, której jubileusz 600-lecia konsekracji obchodzony był w 2011 roku, jak również do rangi katedry jako świątyni biskupiej i matki kościołów diecezji włocławskiej.

Umieszczony na okładce Krzyż Tumski symbolizuje zarówno drogę do zbawienia, jak również męczeństwo duchowieństwa diecezji włocławskiej podczas II wojny światowej.

Na III stronie okładki umieszczono jeden z ważniejszych zabytków katedry włocławskiej, obraz Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny z ok. 1480 roku, nawiązujący do wezwania włocławskiej bazyliki katedralnej, a także Kapituły Katedralnej, jednej ze starszych kapituł w Polsce.

Fotografia na czwartej stronie okładki wprowadza w klimat obchodów Jubileuszu 900-lecia Diecezji Włocławskiej i ubogacającego go Nawiedzenia Matki Bożej w znaku kopii Ikony Jasnogórskiej.